

**ΤΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΝ «ΘΕΟΤΟΚΟΥ» ΚΑΙ
«ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑΝΟΥ» ΚΥΘΡΕΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1865
(Σύμφωνα με τον Κτηματολογικό Κώδικα 50 του Αρχείου της
Αρχιεπισκοπής Κύπρου)**

Κώστας Ζ. Γιαννός

Εν έτει σωτηρίω αωξε, κατά μήνα Οκτώβριον, αποκατέστημεν εις τον Αρχιεπισκοπικόν θρόνον, της ημετέρας Πατρίδος, της ταλαίνης Κύπρου. Όθεν, ευθύς εξ αρχής, επεστήσαμεν τον νουν ημών, εις την τακτικωτέραν κωδικοποίησιν των ιερών κτημάτων, Εκκλησιών και Μοναστηρίων, όπως μη τυχόν αρπάζονται ή και κακώς διαχειρίζονται τα εν λόγω κτήματα, αλλά ίνα προϊόντος του χρόνου, χρησιμοποιηθήσονται επ' αγαθώ της τε αγίας ημών Εκκλησίας και της φιλιτάτης Πατρίδος.

Εκ της ιδέας ταύτης ορμώνοντες, διετάξαμεν τους ημετέρους, υπαλλήλους ίνα εξετάσωσι και συλλέξωσι όσον ένεστιν, ακριβείς πληροφορίας μάλιστα περί γαιών, διότι αύται εφαινοντο κινδυνεύουσαι πλέον των άλλων κτημάτων, εκάστου λ.χ. Μοναστηρίου τα κτήματα εκ πόσων τμημάτων απαρτίζονται, ποία και πόσα τα όρια ενός εκάστου κτήματος και αι σημεριναί ονομασίαι αυτών και είτε άλλο κτήμα έχουσι, οίον δένδρων, οικημάτων κ.τ.λ. Τούτων δε γενομένων, ν' αναγραφώσιν εις ιδιαίτερον βιβλίον, υπό τον τίτλον « Κώδιξ κτηματολογικός ή Κτηματολόγιον» των ιερών Μοναστηρίων του Αρχιεπισκοπικού θρόνου. Να προστεθή δε και πίναξ, προς ευκολίαν του εξετάζειν και ευρίσκειν, ότι αν ήθελε τις ζητήσει, σχετικώς προς τα του Θρόνου Μοναστήρια.

Εισί δε τα εξαρτώμενα αμέσως από τον Αρχιεπισκοπικόν θρόνον Μονα-

στήρια τριάκοντα (αριθμ.30), κατά την νέαν καταγραφήν, ευρισκόμενα εις τα ακόλουθα επαρχιακά διαμερισμάτα:

α) Εις το διαμέρισμα Ορεινής, εν όλω	5
β) Εις το διαμέρισμα Κυθραίας, εν όλω	4
γ) Εις το διαμέρισμα Μεσαορίας, εν όλω	8
δ) Εις το διάμερισμα Αμμοχώστου, εν όλω	4
ε) Εις το διαμέρισμα Καρπασίας, εν όλω	6
στ) Εις το διαμέρισμα Πάφου, εν όλω	1
ζ) Εις το διαμέρισμα Κυρηνείας, εν όλω	1
η) Εις το διαμέρισμα Λεύκας, εν όλω	1

Εν συνόψει όλων των ειρημένων διαμερισμάτων Μοναστήρια

30

Μοναστήρια Διαμερίσματος Κυθραίας

1) Θεοτόκος, μετά του προσαρτήματος χωραφιών Αγίου Δημητριάου.

2) Αρχάγγελος Μάλλουρας

3) Αγία Θέκλα

4) Γιαλλουριώτισσα (Γίαναγια)

Το όλον Μοναστήρια τέσσερα (4)

Μοναστήριον Θεοτόκου εν Κυθρέα

Χωράφια εν τη περιοχή του χωριού ή κομ. Σκοτεινή, σύνορα Χ'Δεσποινούς Χ'Κυριάκου, Ευλογίας και Αγίας Μαρίνης,

Αγίας Άννης και αυλακιού..... σκάλες 9 1 κομ. λούρα Σαπφείρας, σύνορα 2 αυλάκι και δρόμος σκάλες 2 1 κομ. λούρα, σύνορα Χ"Δεσποινούς, αυλάκι, δρόμος και αυλάκι... σκάλες 1. 12

1 κομ. Τερατζούδιν, σύνορα Αυλάκι Αλινιωτίσης, Γεωργίου Παπά και δρόμος... σκάλες 4, 1 κομ. Ρεσβάνης, σύνορα Αυλάκι, Ιωάννου Παυλίδου, Αγίας Μαρίας και δρόμος σκάλες 1. 5

1 κομ. Γαδούρας, σύνορα 2 αυλάκι, δρόμος και Χ'Λουκά Χ' Πέτρου σκάλες 3 1 κομ. λούρα, σύνορα 2 ποταμός, Παπακωνσταντίνου και δρόμος ... σκάλες 3 1/2

1 κομ. λούρα Βακκουφίων, σύνορα δρόμος, 2 αυλάκι και Χ' Γεωργίου Παπα Ιακώβου σκάλες 2 1 κομ. Κουτάντωνας, σύνορα 1 δρόμος και 2 αυλάκι σκάλες 2 1/2

1 κομ. Μαρτούς, σύνορα 2 αυλάκι Χ' Παύλου και Χ'Σάββα και Χ'Χαννή... σκάλες 1

1 κομ. Ταξαρού, σύνορα Αλινιωτίσης, Χ'Σάββα Πάτσαλου, Αγίου Γεωργίου και δρόμος... σκάλες 1/2

Σύνολο σκάλες 25 1/2

αυτού χωρίου

Εις χωράφι Γαδούρα 113, Εις χωράφι Ρεσβάνη 8

Εις χωράφι Σκοτεινή 47 ... Ελαίαι 168

Εις χωράφι μέγαλον με λούραν 29

εις τερτσούδιν 40

εις λούραν μέγαλην 27 ... Ελαίαι 96

Εις χωράφι Χ'Γιώργη Καττάμη 3, Εις Μαρτούς 10

Εις Κουτζάντωναν 22 Ελαίαι 32

Εις λούραν πλησίον Παπαπέτρου 15

Εις Βορβόλακα 2 ... Ελαίαι 17

Εις περιβόλι Χ'Σταυρή 1, εις χωράφι Ταξαρούς 4.... Ελαίαι 5

Σύνολο ελαίαι 321

Μοναστήριον Αγίου Δημητρίου εν Κυθραία

Χωράφια εν τη περιοχή του ιδίου χωρίου 1 κομ. ανώνυμον σύνορα δρόμος Μεσαορίας ποταμός Βίκλας Κατζουρκά και ποταμός Γεφυριού σκάλες 400

Σημείωση: Στην πιο πάνω καταγραφή κτημάτων, που έγινε από τον Αρχιεπίσκοπο Σωφρόνιο, τα χωράφια του Αγίου Δημητρίου, θεωρήθηκαν «Προσάρτημα» του Μοναστηριού της Θεοτόκου, διότι η Βυζαντινή Εκκλησία του Αγίου Δημητρίου και ο γειτονικός βυζαντινός συνοικισμός, σώζονταν σε ερείπια.

Δένδρα ελαίαι εν τη περιοχή του